

Αθήνα, 11 Απριλίου 2025

Προς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Λεωφόρος Μεσογείων 119, 10192 Αθήνα

Κοιν: Γραφείο Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ.Σ. Παπασταύρου
Γραφείο Γενικού Γραμματέα Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών, κ. Α.Αιβαλιώτη

Θέμα: Απάντηση στην από 26.03.2025 Ερώτηση και με α.π. Αποστολέα 4224 (α.π.ΥΠΕΝ/ΥΠΣΥΝ/33328/1001/27.03.2025) Βουλευτή κ.Γεώργιου Μανούσου, Β2 Δυτικού Τομέα Αθηνών με θέμα: «Εθνική Στρατηγική και εγγυήσεις δημοσίου συμφέροντος στις παραχωρήσεις υδρογονανθράκων νοτίως της Κρήτης»

Σχετ.: Το από 27.03.2025 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με το οποίο διαβιβάστηκε στην ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε. η ανωτέρω Ερώτηση.

Αξιότιμες Κυρίες, Αξιότιμοι Κύριοι,

Λαμβάνοντας υπόψη τους σκοπούς της Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων (ΕΔΕΥΕΠ), σύμφωνα με τους ν. 4001/2011 (Α' 179) και 2289/1995 (Α' 27) με σαφείς αρμοδιότητες, εκτός των άλλων, αναφορικά με την έρευνα και εκμετάλλευση του δυναμικού της χώρας μας σε υδρογονάνθρακες, θα θέλαμε να θέσουμε υπόψη σας τα εξής για τα ερωτήματα που έχουν τεθεί :

(1) Ποιος είναι ο τύπος σύμβασης που θα εφαρμοστεί και ποια τα οικονομικά αντισταθμιστικά για το ελληνικό Δημόσιο;

Βάσει των διατάξεων του Ν. 2289/1995, προβλέπονται δύο τύποι συμβάσεων για την παραχώρηση των δικαιωμάτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σε θαλάσσιες και χερσαίες περιοχές της Ελληνικής Επικράτειας. Σε όλες τις διαγωνιστικές διαδικασίες που οργανώθηκαν από το Ελληνικό Δημόσιο για την περίοδο 2011 μέχρι σήμερα (δηλαδή μετά την υιοθέτηση του Ν. 4001/2011), ο τύπος της σύμβασης που επιλέχθηκε είναι αυτός της Σύμβασης Μίσθωσης, είναι δε, αυτός που προτείνεται στην παρούσα φάση από την ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε. για τις περιοχές «Α2», «Νότια της Πελοποννήσου», «Νότια της Κρήτης 1» και «Νότια της Κρήτης 2», και αυτό για τους παρακάτω λόγους:

Η επιλογή της «Σύμβασης Μίσθωσης» ως το είδος σύμβασης για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στις ως άνω περιοχές θεωρείται επιβεβλημένη καθότι γίνεται δυνατή η άσκηση των εθνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας μέσω της αξιοποίησης του εθνικού πλούτου με παράλληλα πολλαπλά οφέλη για την οικονομική ανάπτυξή της.

Λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της Σύμβασης Μίσθωσης, καθίσταται αντιληπτό ότι αποτελεί τον ενδεδειγμένο τύπο σύμβασης για την επικείμενη διαγωνιστική διαδικασία καθότι το Ελληνικό Δημόσιο δεν επιμερίζεται τον κίνδυνο της επένδυσης, αφού το κόστος των μελετών και διερευνητικών γεωτρήσεων βαρύνει αποκλειστικά το Μισθωτή ο οποίος είναι υποχρεωμένος να επενδύσει ορισμένα κατ'ελάχιστο ποσά για την υλοποίηση της επένδυσης. Από την άλλη, τα έσοδα του Δημοσίου είναι εξασφαλισμένα, αφού προβλέπεται ελάχιστο πρόγραμμα εργασιών και οικονομική δέσμευση με έκδοση αντίστοιχης εγγυητικής επιστολής. Επιπλέον, ως προς το περιβάλλον, η Σύμβαση Μίσθωσης περιλαμβάνει ένα αυστηρό πλέγμα διατάξεων που διασφαλίζει ότι η έρευνα και η εκμετάλλευση υδρογονανθράκων θα εκτελεστεί με απολύτως συμβατό περιβαλλοντικός τρόπο ο οποίος συνεπάγεται την υποχρέωση του Μισθωτή να συμμορφώνεται πλήρως με το σύνολο της εκάστοτε περιβαλλοντικής νομοθεσίας, όχι μόνο της επί του παρόντος ισχύουσας αλλά και της όποιας μελλοντικής και αυστηρότερης.

(2) Πώς διασφαλίζεται η απόλυτη προστασία της εθνικής κυριαρχίας εντός των θαλάσσιων περιοχών όπου θα διεξαχθούν οι έρευνες;

Οι Περιοχές προς Παραχώρηση, δηλαδή οι θαλάσσιες και χερσαίες περιοχές της Ελληνικής Επικράτειας στις οποίες παραχωρούνται δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, καθορίζονται δυνάμει ενός συγκεκριμένου πλέγματος διατάξεων, οι οποίες εξασφαλίζουν την προστασία της εθνικής κυριαρχίας όπου θα διεξαχθούν οι έρευνες, και συγκεκριμένα:

- (α) οι Περιοχές προς Παραχώρηση απαρτίζονται από στοιχειώδη τετράγωνα σύμφωνα με την με αριθ. Δ1/Φ6/12657/30.06.1995 (ΦΕΚ Β'615) απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας για τη διαίρεση της χώρας και των περιοχών κατά το άρθρο 148 του Μεταλλευτικού Κώδικα,
- (β) από διμερείς συμφωνίες του Ελληνικού Κράτους για την οριοθέτηση θαλάσσιων ζωνών για θαλάσσιες περιοχές, όπως, π.χ. το Ν. 4717/2020 «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου για την οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης μεταξύ των δύο Κρατών», (ΦΕΚ Α' 164/28.8.2020), ο οποίος εν προκειμένω έχει ληφθεί υπόψη στη χάραξη των προς Παραχώρηση Περιοχών Νότια της Κρήτης 1 και Νότια της Κρήτης 2,
- (γ) εν τη απουσία τέτοιων συμφωνιών, από τη μέση γραμμή, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 2, παρ. 1 του Νόμου 2289/1995, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 156 παράγραφος 2 του Νόμου 4001/2011 (ΦΕΚ Α' 179/22.08.2011), και, τέλος,
- (δ) οι συντεταγμένες των προς Παραχώρηση Περιοχών αφού καθοριστούν ως άνω, δημοσιεύονται σε Τεύχος της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι συγκεκριμένες προς παραχώρηση περιοχές βρίσκονται εντός των θαλάσσιων ζωνών στις οποίες έχει δικαιοδοσία η Ελληνική Δημοκρατία σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο, και το ελληνικό κράτος δύναται να διασφαλίσει την προστασία των εργασιών εντός των περιοχών αυτών με όλα τα μέσα που έχει στη διάθεση του.

(3) Ποια η στρατηγική της κυβέρνησης για να μετατραπεί η γεωστρατηγική θέση της Ελλάδας σε εθνικό όφελος και όχι σε πεδίο ξένης οικονομικής εκμετάλλευσης;

Μέσω της παραχώρησης του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων ενισχύεται η γεωπολιτική θέση της χώρας, αξιοποιείται ο εθνικός μας πλούτος και παράγονται πολλαπλά οφέλη για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Το πλαίσιο της παραχώρησης αυτού του δικαιώματος είναι η Σύμβαση Μίσθωσης, η οποία ορίζει σαφώς τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του Μισθωτή και του Εκμισθωτή. Ο Μισθωτής αναλαμβάνει τις δαπάνες και φέρει τον κίνδυνο των έργων σε όλη τη διάρκεια της σύμβασης, ενώ υποχρεούται να καταβάλει στον Εκμισθωτή τόσο σταθερές αποζημιώσεις (στρεμματικές αποζημιώσεις, δαπάνες εκπαίδευσης, κλπ.) όσο και Μίσθωμα σε περίπτωση ανακάλυψης και παραγωγής εμπορικά εκμεταλλεύσιμων υδρογονανθράκων. Είναι υποχρεωμένος επίσης να καταβάλει και τον προβλεπόμενο φόρο. Η Σύμβαση Μίσθωσης ελέγχεται πριν την υπογραφή της από το Ελεγκτικό Συνέδριο και κατόπιν επικυρώνεται από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, αποτελεί λοιπόν μια απολύτως διαφανή συμφωνία όσον αφορά τους όρους παραχώρησης των δικαιωμάτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στον Μισθωτή.

4. Προβλέπεται συγκεκριμένος έλεγχος από ελληνικές αρχές και ανεξάρτητες υπηρεσίες κατά τη διάρκεια των ερευνητικών και εξορυκτικών εργασιών;

Οι εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης όπως περιγράφονται στις Συμβάσεις Μίσθωσης υπόκεινται σε συγκεκριμένο πλέγμα διατάξεων της Ελληνικής νομοθεσίας έτσι ώστε να εξασφαλίζονται, π.χ. η προστασία του περιβάλλοντος και των περιβαλλοντικά ευαίσθητων περιοχών σε χλωρίδα και πανίδα, όπως επίσης και η ασφάλεια των εργαζομένων σε αυτές αλλά και των τοπικών κοινωνιών. Ο έλεγχος ασκείται, κυρίως, από την ΕΔΕΥΕΠ, η οποία, βάσει του σκοπού της (άρθρο 146 του Ν. 4001/2011) και του Καταστατικού της (Π.Δ. 14/2012), επιβλέπει τις υποχρεώσεις και την ορθή εκτέλεση των όρων των Συμβάσεων Μίσθωσης ως αντισυμβαλλόμενο μέρος-εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου-Εκμισθωτής. Περαιτέρω, εποπτικό ρόλο κατέχει και το ίδιο το ΥΠΕΝ αλλά και, ανάλογα, με τις εργασίες που εκτελούνται κάθε φορά, εμπλέκονται και άλλοι αρμόδιοι φορείς, όπως η Αρχαιολογία, οι αρμόδιες Δασικές Υπηρεσίες για χερσαίες σεισμικές έρευνες, η ΕΧΑΕΘ του Υπουργείου Εξωτερικών, κ.ά. Επιπλέον, η αδειοδότηση των ανωτέρω δραστηριοτήτων λαμβάνουν χώρα με βάση τη κείμενη νομοθεσία (ν. 4014/2011) και εγκρίνονται σύμφωνα με τις αποφάσεις της Αρμόδιας Αρχής (Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης). Εν κατακλείδι, υφίσταται μεγάλος αριθμός εμπλεκόμενων υπηρεσιών του Ελληνικού Δημοσίου, των οποίων η προηγούμενη αδειοδότηση και η επίβλεψη είναι απαραίτητες για τη σύννομη και ασφαλή διεξαγωγή των ερευνητικών και εξορυκτικών εργασιών των αναδόχων.

5. Τέλος, ποια μέτρα λαμβάνονται για την αποτροπή οικολογικής υποβάθμισης σε περιοχές υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας νοτίως της Κρήτης;

Η περιβαλλοντική προστασία των παραχωρούμενων περιοχών αποτελεί πρωταρχικό στόχο της Ελληνικής Πολιτείας, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας αλλά και της ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε. Οι εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης που προβλέπονται στις Συμβάσεις Μίσθωσης υπάγονται στην Ελληνική νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος και προβλέπουν εκτός των άλλων, την εκπόνηση Περιβαλλοντικών Σχεδίων Δράσης για ερευνητικές εργασίες με ήσσονος σημασίας αντίκτυπο στο περιβάλλον, σε Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων βάσει του Ν. 4014/2011 (ιδίως για τις γεωτρήσεις), αλλά και πριν την υπογραφή των Συμβάσεων Μίσθωσης, προυποτίθεται η

ύπαρξη εγκεκριμένων Στρατηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Τέλος, και πριν τις επεμβάσεις στις παραχωρούμενες περιοχές, προβλέπεται η σύνταξη και κατάθεση στην ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε. περιβαλλοντικών μελετών βάσης, οι οποίες απεικονίζουν την κατάσταση μίας περιοχής πριν τη διενέργεια εργασιών, έτσι ώστε, με την ολοκλήρωση αυτών, να καθίσταται ευχερής η αποκατάστασή τους και η επαναφορά τους στην αρχική κατάσταση πριν τη διενέργεια οποιωνδήποτε εργασιών εκ μέρους των επενδυτών.

Επιπρόσθετα, η ΕΔΕΥΕΠ επιβλέπει συνεχώς τις διάφορες ερευνητικές εργασίες πεδίου, ιδιαίτερα δε τις σεισμογραφικές έρευνες, οι οποίες πραγματοποιούνται με αυστηρότατες περιβαλλοντικές προδιαγραφές που, όχι απλά ακολουθούν, αλλά σε πολλές περιπτώσεις και υπερβαίνουν τα βέλτιστα διεθνή πρότυπα.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

Αριστοφάνης Στεφάτος

Διευθύνων Σύμβουλος ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε.